

Akademinis laipsnis	Doktorantas
Vardas ir pavardė	Jūratė Kavaliauskaitė
Institucija, padalinys	Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas, Vilniaus universitetas
Institucijos adresas	Vokiečių g. 10, Vilnius, Lietuva
Pranešėjo kontaktiniai duomenys (el. paštas, tel. nr.)	jurate.kavaliauskaite@tspm.vu.lt
Pranešimo pavadinimas	Išlikę "Bermudų trikampyje": nesovietinio gyvenimo aplinkos ir tinklaveika
Raktiniai žodžiai	"Bermudų trikampis", sovietmetis, neformalieji alternatyvūs socialiniai tinklai

Konferencijos pranešimo santrauka (500 žodžių)

Vadinamasis Vilniaus senamiesčio „Bermudų trikampis“ – unikalus ir lig šiol bene mažiausiai tyrinėtas sovietmečio Lietuvos sostinės neformaliųjų alternatyvių socialinių tinklų atvejis. „Bermudų trikampis“ ypatingas tuo, kad pirmiausia reprezentuoja geografiškai įrėmintą urbanistinę sovietmečio Vilniaus erdvę, kurioje nuo XX a. 7-ojo dešimtmečio pabaigos iki pat Nepriklausomybės atgavimo kirtosi įvairių, laikui bėgant besikeičiančių neformalių nesisteminių visuomenės grupių ir subkultūrų keliai. Šiandien pripažįstama, kad maždaug nuo 1970 m. tai buvo svarbi antikonformistinio jaunimo telkimosi, pažinčių, bendravimo formų erdvė“ (Liudvikas Jakimavičius, 2010; Viktorija Daujotytė, 2008), nostalgikiškai prisimenama iš sovietinės tikrovės „iškritusi“ miesto dalis: „Visam laikui atmintyje išliks tas nuostabos jausmas, kai išėjęs iš „Vaivos“ dar ilgai nesuvoki patekęs į Tarybų Lietuvą“ (Vytautas Rubavičius, 2013). Jei kiekvieną miestą galima reprezentuoti kaip gatvių, statinių ir erdvių tinklą, tai šio pranešimo objektas – Vilniaus senamiesčio urbanistinio tinklo sukurtos (viešosios) kolektyvinės erdvės, XX a. 7–9 dešimtmečių teikusios fizinį ir dvasinį prieglobstį tiek jautusiems alternatyvos sovietmečio tikrovei poreikį, tiek ieškojusiems priedangos pagrindinei veiklai. Iki šiol anuometinis šios socialinės aplinkos gyvenimas – nuo hipiavusio „Gorkynės“ jaunimo iki jaunųjų Vilniaus Universiteto literatų, tos aplinkos dalyvių ir kūrėjų prisiminimai yra menkai dokumentuoti, o tenykštė tikrovė net pačių amžininkų šiandien neretai suvokiama kaip spontaniška, nestruktūruota ir nepagavi išsamesnei analizei ar aiškinimui (Liudvikas Jakimavičius, 2010). Šio pranešimo tikslas – pasitelkus gyvąją "Bermudų trikampiu" priklausiusių amžininkų atmintį (gilinamųjų interviu medžiagą) ir negausius antrinius šaltinius (spaudą, atsiminimus, (aut)biografinę medžiagą), (a) nubrėžti sovietmečio Vilniaus „Bermudų trikampio“ socialinių aplinkų ir tinklų apmatų bei (b) tuo pagrindu įvertinti bei kvestionuoti tarptautinėje mokslinėje literatūroje įsigalintį požiūrį, kad neformali, tačiau giliame antisovietiniame pagrindyje neužsisklendusi (sub)kultūrinė tinklaveika iš esmės buvo nekonstruktyvi, neproduktyvi ir bejėgė prieš sovietinį režimą (Alexei Yurchak, 2003, 2007).